

'was desperaat en huilde. Vreselijk is de indruk bij ieder, niet alleen de overgave maar ook het vertrek, de vlucht, de desertie van de regering en de koningin . . . Het gezelschap . . . wilde een regering vormen maar dat kan natuurlijk niet daar alle Gezag aan de opperbevelhebber is opgedragen. Die heeft echter niet de nodige organen. Bij ontstentenis van de Kroon zou de Raad van State moeten optreden, maar de vice-president is mee naar Engeland! De verslagenheid was groot.'¹

Maar zo spoedig gaf Colijn zijn denkbeeld: vorming van een nieuw kabinet, niet op. Hij belegde die middag om drie uur een bespreking in het huis van de Dr. Kuypers-Stichting, waar van degenen die 's morgens bij hem geweest waren, alleen van Dijk aanwezig was. Colijn had nu een bredere opzet gekozen. De voorzitters van Eerste en Tweede Kamer waren present: de Vos van Steenwijk en van Schaik, aangevuld met de liberale oud-minister Fock en twee katholieke oud-ministers, nu leden van de Raad van State: Aalberse en Koolen; ook de commissaris der koningin in Zuid-Holland, oud-minister van Karnebeek, was van de partij; sociaal- en vrijzinnig-democraten ontbraken. Aalberse kwam even na het begin binnenvallen nadat, dat merkte hij,

'Colijn heftig tegen 't kabinet-de Geer had uitgevaren. Hij schetste de verontwaardigde afkeer van ons volk. Men was juist aan het betogen tegenover hem dat thans openlijke kritiek op ministers of koningin wegens hun 'vlucht', zelfs indien gerechtvaardigd, toch fout zou zijn. Wij moesten veeleer de bevolking kalmeren en vertrouwen inboezemen.'²

Besloten werd dat van Karnebeek nog diezelfde avond Winkelman zou bezoeken. Daags daarna, donderdag, bracht hij, maar nu ten huize van de Vos van Steenwijk, verslag uit. Voor het daartoe kwam, spitste de discussie zich evenwel toe op Colijns artikel in *De Standaard* dat alleen door van Dijk, en nog maar zwak, verdedigd werd; 'alle anderen lieten (er) zich scherp afkeurend over uit.'³

Wellicht mede op gezag van Winkelman kon van Karnebeek meedelen dat de Duitsers 'overal zeer gematigd' opraden, 'hun oogmerk was blijkbaar om hier basis te leggen voor hun grote aanval op Engeland. Ze hadden er dus zelf belang bij om hier de toestand zo kalm mogelijk te houden.' Was het dan niet beter, hen niet te prikkelen? Met een 'provisioneerende regering' zou

¹ B. C. de Jonge: Dagaantekeningen, 15 mei 1940. ² P. J. M. Aalberse: Dagboek, 15 mei 1940. ³ A.v., 16 mei 1940.